

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 6.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.6.10>

УДК 336:330.342(477)

С. Е. Штанцель,

к. т. н., кафедра публічного адміністрування, ПАТ "Вищий навчальний заклад

"Міжрегіональна академія управління персоналом"

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-8286-1040>

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ
СУЧАСНИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ**

S. Shtantsel,

PhD in Technical Sciences, Department of Public Administration,

Interregional Academy of Personnel Management

**CURRENT ISSUES AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF
CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF FINANCIAL SECURITY AMID
MODERN GEOPOLITICAL CHALLENGES**

У статті розглянуто актуальні проблеми та перспективи розвитку концептуальних засад фінансової безпеки в умовах сучасних геополітичних викликів. Зростаюча нестабільність у світовій політиці, економіці та фінансах, посилення глобальних загроз та конфліктів, а також нові виклики, підкреслюють необхідність перегляду традиційних підходів до забезпечення фінансової безпеки. Акцентується увагу на необхідності розробки нових

концептуальних підходів, що враховують сучасні реалії та специфіку глобальних і регіональних викликів.

Особлива увага приділяється аналізу основних факторів, що впливають на фінансову безпеку держав, серед яких політична нестабільність, економічні санкції, глобальні фінансові кризи та кіберзагрози. Наголошується на важливості комплексного підходу до аналізу цих факторів з метою розробки ефективних стратегій протидії. У статті зазначається, що традиційні методи управління фінансовою безпекою в сучасних умовах виявляються недостатніми, що вимагає впровадження інноваційних підходів та інструментів.

Також у статті обговорюється роль міжнародного співробітництва та координації у забезпеченні фінансової безпеки. Відзначається, що в умовах глобалізації жодна країна не може самостійно забезпечити свою фінансову безпеку, тому необхідна тісна співпраця між державами, міжнародними організаціями та фінансовими інституціями. У статті пропонується ряд рекомендацій щодо зміцнення міжнародної взаємодії у цій сфері, включаючи обмін інформацією, координацію дій та спільні заходи з протидії фінансовим загрозам.

Крім того, звертається на необхідності вдосконалення національних систем фінансового регулювання та нагляду. Стверджується, що в сучасних умовах ці системи повинні бути більш гнучкими та адаптивними, здатними оперативно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі. Зокрема, пропонується впровадження нових регуляторних підходів, які б враховували специфіку цифрової економіки та сучасних фінансових інструментів.

Завершуючи статтю, автори робиться висновок про необхідність комплексного підходу до забезпечення фінансової безпеки, який би включав як традиційні методи, так і новітні технологічні рішення.

The article addresses the current issues and prospects for the development of the conceptual foundations of financial security amid modern geopolitical challenges. The growing instability in global politics, economy, and finance, the intensification of global threats and conflicts, and new challenges emphasize the need to reconsider traditional approaches to ensuring financial security. Attention is focused on the necessity of developing new conceptual approaches that take into account contemporary realities and the specifics of global and regional challenges.

Special attention is given to analyzing the main factors affecting the financial security of states, including political instability, economic sanctions, global financial crises, and cyber threats. The importance of a comprehensive approach to analyzing these factors is highlighted to develop effective counter-strategies. The article notes that traditional financial security management methods are insufficient in modern conditions, necessitating the implementation of innovative approaches and tools.

The role of international cooperation and coordination in ensuring financial security is also discussed in the article. It is noted that in the context of globalization, no country can independently ensure its financial security, thus requiring close cooperation between states, international organizations, and financial institutions. The article offers a number of recommendations for strengthening international interaction in this area, including information exchange, coordination of actions, and joint measures to counter financial threats.

Additionally, the article addresses the necessity of improving national financial regulation and supervision systems. It argues that these systems must be more flexible and adaptive in modern conditions, capable of promptly responding to changes in the external environment. In particular, it is proposed to implement new regulatory approaches that consider the specifics of the digital economy and modern financial instruments.

In conclusion, the authors argue for the necessity of a comprehensive approach to ensuring financial security that would include both traditional methods and the latest technological solutions.

Ключові слова: *фінансова безпека, глобальні загрози, геополітичні виклики, держава, фінансова безпека, політична нестабільність, економічні санкції.*

Keywords: *financial security, global threats, geopolitical challenges, state, financial security, political instability, economic sanctions.*

Постановка проблеми. Фінансова безпека є ключовою складовою національної безпеки будь-якої країни, оскільки забезпечує стабільність економічного розвитку, захист від фінансових ризиків й сприяє добробуту громадян. В умовах сучасних геополітичних викликів, коли глобальні економічні процеси зазнають значних змін через політичні конфлікти, зміни клімату та інші фактори, питання фінансової безпеки стає ще більш актуальним

[1, с. 74]. Головні виклики фінансової безпеки охоплюють: нестабільність міжнародних фінансових ринків, зростання боргового навантаження, кібератаки на фінансові системи та інші загрози, що можуть підірвати економічну стійкість держав [1, с.98].

Одним з ключових аспектів забезпечення фінансової безпеки є боротьба з корупцією та підвищення прозорості фінансових операцій, адже корупція підриває довіру до державних інституцій та фінансової системи в цілому, сприяє відтоку капіталу та знижує ефективність економічної політики [2, с.42]. Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності та аудиту, а також розвиток інститутів громадського контролю, — значно підвищать рівень фінансової безпеки.

Кібербезпека також набуває дедалі більшого значення в контексті фінансової безпеки, адже зростання кількості кібератак на фінансові інституції та платіжні системи вимагає посилення заходів захисту, включаючи впровадження передових технологій захисту даних та регулярне навчання персоналу [3, с. 26], — держави повинні активно співпрацювати на міжнародному рівні для обміну інформацією про кіберзагрози та розробки спільних стратегій захисту.

Перспективи розвитку концептуальних засад фінансової безпеки охоплюють інтеграцію екологічних та соціальних факторів у фінансову політику [4, с. 769]. Сталі фінанси, що враховують екологічні ризики та сприяють соціальній справедливості, підвищують загальну стійкість економіки. Інвестування в зелені технології, розвиток соціально відповідального бізнесу та підтримка інновацій можуть забезпечити довгострокову фінансову стабільність.

Тому, в умовах сучасних геополітичних викликів фінансова безпека є складним та багатогранним явищем, що вимагає комплексного підходу та координації зусиль на національному та міжнародному рівнях. Зміцнення інституційної спроможності, боротьба з корупцією, посилення кібербезпеки та інтеграція сталих фінансових практик є ключовими напрямками для забезпечення фінансової стабільності в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження та публікації в галузі фінансової безпеки наголошують на критичному значенні адаптації концептуальних засад до сучасних геополітичних викликів. Величко З., Волосяк Ю., Вусик Г., Ленда Р., Лікарчук Н., Полторак А., Рибачук В., Таплін Р., Тищенко С., Христенко О. відзначають, що у зв'язку зі висхідною нестабільністю у світі, викликаною війнами та глобальними економічними кризами, традиційні підходи до забезпечення фінансової безпеки стають менш ефективними. Зокрема, вчені відзначають необхідність посилення координації між національними та міжнародними інституціями для запобігання фінансовим ризикам і забезпечення стабільності фінансових систем. Особлива увага приділяється вдосконаленню механізмів управління ризиками, включаючи впровадження новітніх технологій та посилення ролі фінансового нагляду.

Актуальні проблеми фінансової безпеки також охоплюють кіберзагрози, які набувають все більшого значення у сучасному світі. Забаштанський М., Костишин Ю., Ломонос Р., Ломонос Р., Мазар М., Мунько А., Петрук О., Річардсон Х., Сміт С. відзначають, різке збільшення кількості кібератак на фінансові інституції та критичну інфраструктуру, що вимагає розробки нових підходів до захисту інформаційних систем. В останніх публікаціях підкреслюється важливість інтеграції кібербезпеки в загальну систему фінансової безпеки, включаючи розвиток кіберграмотності, впровадження сучасних засобів захисту та розробку ефективних стратегій реагування на інциденти. Крім того, постійне вдосконалення законодавчої бази та міжнародного співробітництва у сфері кібербезпеки є ключовими аспектами, що визначають успішність цих заходів.

Перспективи розвитку концептуальних засад фінансової безпеки передбачають посилення інтеграції різних напрямів безпеки, таких як економічна, політична та інформаційна. Біан К., Брусакова О., Вдовенко Н., Єфремов А., Калініченко О., Лесюк В., Перегуда Ю., Рижкова А., Рязанцева І. наголошують на необхідності більш комплексного підходу до забезпечення фінансової безпеки, який враховує взаємозв'язок між різними факторами ризику.

Важливим аспектом є також розвиток міжнародної співпраці та обмін інформацією між державами для ефективного протистояння глобальним викликам. У майбутньому концептуальні засади фінансової безпеки будуть все більше орієнтуватися на превентивні заходи та прогнозування потенційних загроз, що дозволить знизити рівень вразливості фінансових систем і забезпечити їхню стійкість у довгостроковій перспективі.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз актуальних проблем та перспектив розвитку концептуальних засад фінансової безпеки в умовах сучасних геополітичних викликів. Відповідно поставлено завдання: дослідити вплив поточних геополітичних подій на фінансову безпеку країн та організацій. Проаналізувати основні загрози, включаючи економічні санкції, торгові війни, кібератаки та інші фактори, що дестабілізують фінансову стабільність. Визначити ключові вразливості та ризики, з якими стикаються фінансові системи в умовах сучасного геополітичного середовища. Розглянути перспективні інструменти та механізми захисту фінансових систем від геополітичних ризиків. Вивчити роль міжнародного співробітництва та регуляторних ініціатив у забезпеченні стійкості фінансових ринків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Висхідна нестабільність у світовій політиці, економіці та фінансах створює нові виклики для міжнародної спільноти. Політичні кризи, такі як війни, геополітичні конфлікти та внутрішні заворушення, впливають на економічну стабільність і фінансові ринки й відповідно ці фактори призводять до коливань валютних курсів, падіння інвестицій та зниження довіри до фінансових систем [5, с. 18]. Країни та компанії стикаються з необхідністю швидко адаптуватися до нових умов, що вимагає перегляду стратегій управління ризиками та підходів до фінансової безпеки, а посилення глобальних загроз, включаючи тероризм, кібератаки та природні катастрофи, вимагає від урядів та бізнесів інвестувати в нові технології та інфраструктуру для забезпечення безпеки. Наприклад, кібербезпека стає викликом, щодо для захисту фінансових даних та запобігання кібератакам, які можуть призвести до значних фінансових втрат [6].

Традиційні підходи до забезпечення фінансової безпеки, такі як державні регулювання та страхові механізми, більше не забезпечують належного рівня захисту [7, с. 11]. Нові виклики вимагають впровадження інноваційних рішень, включаючи диджиталізацію фінансових послуг, розвиток фінансових технологій (fintech) та зміцнення міжнародної співпраці [7, с. 15]. Використання блокчейн-технологій, штучного інтелекту та великих даних значно підвищує прозорість та ефективність фінансових операцій, зменшуючи ризики та підвищуючи довіру до фінансової системи. На нашу думку, необхідність перегляду підходів до забезпечення фінансової безпеки містить розвиток фінансової грамотності серед населення та підприємств. Люди та компанії повинні бути підготовлені до управління фінансовими ризиками, розуміючи, як захистити свої активи та інвестиції у періоди нестабільності й це передбачає посилення ролі міжнародних фінансових організацій, які можуть надавати підтримку країнам у розвитку стійких фінансових систем та впровадженні новітніх технологій для забезпечення глобальної фінансової стабільності:

— Фінансова безпека держав є ключовим елементом їхньої економічної стабільності та розвитку [8, с. 57] й на неї впливають різні фактори, серед яких політична нестабільність, економічні санкції, глобальні фінансові кризи та кіберзагрози, відповідно вони визначають здатність держави підтримувати стабільний економічний ріст, забезпечувати соціальну захищеність населення та розвивати міжнародні відносини.

— Політична нестабільність, як один з основних факторів, значно впливає на фінансову безпеку держав, адже війни, внутрішні конфлікти та політичні кризи створюють непередбачувані умови для ведення бізнесу та інвестування [9]. Відповідно це призводить до відтоку капіталу, девальвації національної валюти та зниження рівня життя населення. Крім того, політична нестабільність підриває довіру міжнародної спільноти до держави, що ускладнює доступ до зовнішніх фінансових ресурсів.

— Економічні санкції є фактором, що впливає на фінансову безпеку держав, адже санкції обмежують доступ країни до міжнародних ринків, технологій та

фінансових ресурсів й це, своєю чергою, зменшує можливості для економічного зростання та розвитку, посилює інфляційні процеси та призводить до зниження добробуту населення [9, с. 16]. Держави, що підпадають під санкції, часто змушені шукати альтернативні економічні партнери та розробляти нові стратегії для забезпечення фінансової стабільності.

— Глобальні фінансові кризи є значущим фактором, що впливає на фінансову безпеку держав. Кризи, такі як фінансова криза 2008 року, мають глобальні наслідки, спричиняючи спад економічної активності, зростання безробіття та зниження доходів [10, с. 94]. Держави змушені витратити значні ресурси на стабілізацію фінансових систем, підтримку банківського сектора та стимулювання економіки.

З розвитком світової економіки та політичної арени, підходи до забезпечення фінансової безпеки держав зазнають значних змін. Традиційні методи, що базувалися на жорсткому державному регулюванні та використанні класичних фінансових інструментів, не завжди здатні ефективно реагувати на сучасні виклики, такі як глобалізація, технологічний прогрес, висхідна кіберзагроза та геополітична напруженість. Відповідно це зумовлює необхідність перегляду та оновлення концептуальних засад фінансової безпеки, щоб забезпечити стабільність і стійкість економічних систем у нових умовах.

Новітні підходи до фінансової безпеки враховують сучасні реалії та специфіку глобальних і регіональних викликів. Вони включають використання фінансових технологій, адаптацію до швидко змінюваних умов, посилення міжнародної співпраці та розвиток кібербезпеки й такі підходи дозволяють не тільки швидше реагувати на кризи, але й прогнозувати їх, підвищувати прозорість та ефективність фінансових операцій, а також покращувати управління ризиками. Таблиця порівнює традиційні та новітні підходи до розвитку концептуальних засад фінансової безпеки, підкреслюючи їхні ключові відмінності та переваги в умовах сучасних геополітичних викликів (Табл. 1).

Таблиця 1. Порівняння традиційних та новітніх підходів до розвитку концептуальних засад фінансової безпеки в умовах сучасних геополітичних викликів

Аспект	Традиційні підходи	Новітні підходи
Регулювання та нагляд	Державне регулювання, жорсткі правила і норми	Гнучкі регулювання, адаптація до нових умов, саморегулювання ринків
Фінансові технології	Використання традиційних банківських систем	Впровадження фінтеху, блокчейну, штучного інтелекту та великих даних
Кібербезпека	Основна увага на фізичну безпеку, базові ІТ-рішення	Розробка складних кібербезпекових систем, використання сучасних ІТ-технологій
Стратегічні резерви	Створення великих державних резервів, золотовалютні резерви	Диверсифікація резервів, включення криптовалют та нових фінансових інструментів
Реакція на кризи	Реактивні заходи, підтримка фінансових установ державними коштами	Проактивні заходи, використання аналітики даних для прогнозування криз
Міжнародна співпраця	Двосторонні та багатосторонні угоди	Глобальні альянси, інтеграція в міжнародні фінансові мережі, спільні стандарти
Економічні санкції	Традиційні санкційні механізми, ембарго	Цільові санкції, заморожування активів, кібератаки на фінансові системи
Фінансова грамотність	Освітні програми, орієнтовані на базові знання	Інтерактивні онлайн-платформи, спеціалізовані тренінги, гейміфікація навчання
Управління ризиками	Традиційні страхові механізми	Використання сучасних моделей ризик-менеджменту, фінансові деривативи
Моніторинг та звітність	Паперові звіти, періодичний аудит	Постійний моніторинг в режимі реального часу, автоматизовані системи звітності

Джерело власна розробка автора на основі [1; 3; 12; 15]

З огляду на виклики глобалізації, забезпечення фінансової безпеки є ключовим завданням для кожної країни. Жодна держава не може самостійно впоратися з усіма загрозами, тому тісна міжнародна співпраця є вкрай важливою [11]. Відповідно, науковцями та аналітиками [12;13;14] запропоновані рекомендації щодо зміцнення міжнародної взаємодії у сфері фінансової безпеки:

- *Посилення обміну інформацією:*

- впровадження двосторонніх та багатосторонніх угод для обміну фінансовою інформацією, тобто це допоможе виявляти та запобігати фінансовим злочинам, такі як відмивання грошей та фінансування тероризму.;

- створення та підтримка глобальних баз даних, які містять інформацію про підозрілі транзакції та осіб, залучених до фінансових злочинів;

- використання сучасних технологій для автоматизації та пришвидшення процесів обміну інформацією між країнами та фінансовими інституціями.

- *Координація дій:*

- активна участь у роботі міжнародних фінансових організацій, таких як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк та Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР);

- проведення регулярних консультацій між урядами та фінансовими регуляторами для обговорення поточних викликів та розробки спільних стратегій;

- формування спеціалізованих робочих груп для розв'язання конкретних проблем, наприклад, кібербезпеки в фінансовому секторі.

- *Спільні заходи з протидії фінансовим загрозам:*

- впровадження єдиних міжнародних стандартів та норм для фінансових інституцій, що стосуються протидії відмиванню грошей, фінансуванню тероризму та іншим фінансовим злочинам;

- організація спільних навчань та тренінгів для представників фінансових інституцій та регуляторів, що підвищить їхню компетентність у боротьбі з фінансовими злочинами;

— проведення спільних операцій та розслідувань для виявлення та знешкодження міжнародних фінансових злочинних мереж.

• *Підвищення прозорості:*

— забезпечення прозорості у діяльності міжнародних фінансових організацій та національних регуляторів через регулярну публічну звітність;

— впровадження та дотримання суворих антикорупційних заходів у фінансовому секторі.

• *Інновації та адаптація:*

— використання блокчейн-технологій, штучного інтелекту та інших інноваційних рішень для покращення моніторингу та управління фінансовими ризиками;

— постійний аналіз та адаптація до нових видів фінансових загроз, включаючи кіберзлочинність [12, с. 118-120;13, с. 7-11;14, с. 375-380].

Міжнародна співпраця у сфері фінансової безпеки є життєво необхідною в умовах глобалізації, адже зміцнення взаємодії між державами, міжнародними організаціями та фінансовими інституціями допоможе ефективніше протидіяти фінансовим загрозам та забезпечити стабільність глобальної фінансової системи.

У сучасних умовах стрімкого розвитку цифрової економіки та новітніх фінансових інструментів, національні системи фінансового регулювання та нагляду вимагають суттєвого вдосконалення. Для забезпечення стабільності та ефективності фінансового ринку необхідно, щоб ці системи були більш гнучкими та адаптивними, здатними оперативно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі й це передбачає впровадження інноваційних регуляторних підходів, які враховують специфіку цифрової економіки, а також модернізацію наявних механізмів для підвищення їхньої ефективності. Запровадження нових технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та аналіз великих даних, відкриває нові можливості для вдосконалення процесів нагляду та регулювання [15]. Крім того, важливим аспектом є підвищення кваліфікації працівників регуляторних органів та забезпечення захисту інтересів споживачів

фінансових послуг, відповідно в таблиці представлені основні напрями та ключові заходи, необхідні для досягнення цих цілей (Табл. 2).

Таблиця 2. Основні напрями вдосконалення фінансового регулювання та нагляду в рамках сучасних геополітичних

Напря́м	Опи́с
Адаптивність та гнучкість регуляторних механізмів	<ul style="list-style-type: none"> - Розробка механізмів для швидкого реагування на зміни в економічній та фінансовій ситуації. - Використання аналізу великих даних (Big Data) для прогнозування ризиків.
Інтеграція цифрових технологій	<ul style="list-style-type: none"> - Впровадження технологій штучного інтелекту та машинного навчання для автоматизації процесів нагляду. - Використання блокчейну для підвищення прозорості та безпеки фінансових транзакцій.
Розробка нових регуляторних підходів для цифрової економіки	<ul style="list-style-type: none"> - Врахування специфіки криптовалют, фінтех-стартапів та інших інноваційних фінансових продуктів. - Створення правової бази для цифрових банків та онлайн-кредитних платформ.
Підвищення кваліфікації регуляторних органів	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення тренінгів та навчальних програм для співробітників регуляторних органів з новітніми технологіями та методами фінансового нагляду. - Співпраця з міжнародними організаціями для обміну досвідом.
Захист інтересів споживачів фінансових послуг	<ul style="list-style-type: none"> - Впровадження механізмів захисту прав споживачів у цифровому середовищі. - Розробка інструментів для підвищення фінансової грамотності населення.

Джерело власна розробка автора на основі [14; 15]

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Сучасні геополітичні події значно впливають на фінансову безпеку країн та організацій. Серед основних проблем можна виділити економічні санкції, які дестабілюють

національні економіки, торгові війни, що ускладнюють міжнародну торгівлю, та кібератаки, які загрожують безпеці фінансових систем. Всі ці фактори створюють серйозні ризики для стабільності фінансових ринків і потребують невідкладної уваги з боку урядів та міжнародних організацій.

Поточні геополітичні виклики виявляють ряд вразливостей у фінансових системах, включаючи недостатню готовність до кіберзагроз, залежність від міжнародних фінансових інститутів та нестачу координації між національними регуляторами. Ці вразливості вимагають розробки нових підходів до фінансової безпеки, що включають посилення кіберзахисту, зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування та покращення міжнародного співробітництва.

Для подолання наявних проблем необхідно розробити нові концептуальні засади фінансової безпеки, які б враховували сучасні геополітичні реалії, своєю же включає впровадження інноваційних технологій для моніторингу та управління фінансовими ризиками, розвиток стратегій для зменшення впливу геополітичних факторів на національні економіки та посилення ролі міжнародних організацій у координації зусиль з забезпечення фінансової стабільності.

Одним з ключових аспектів забезпечення фінансової безпеки в умовах сучасних геополітичних викликів є міжнародне співробітництво. Спільні регуляторні ініціативи, обмін інформацією та досвідом, а також координація дій на глобальному рівні можуть суттєво підвищити стійкість фінансових систем. Важливо також посилити роль міжнародних фінансових інституцій у регулюванні та підтримці фінансової стабільності, що сприятиме зменшенню впливу геополітичних ризиків на світову економіку.

Подальші дослідження у сфері фінансової безпеки повинні зосередитися на розробці та впровадженні нових технологій для протидії кіберзагрозам та моніторингу фінансових ризиків. Зокрема, важливо дослідити можливості застосування штучного інтелекту та машинного навчання для виявлення і прогнозування потенційних загроз, а також для автоматизації процесів захисту фінансових систем. Крім того, актуальним напрямком є вивчення блокчейн-

технологій для забезпечення прозорості та безпеки фінансових операцій, що може знизити ризики шахрайства та інших фінансових злочинів.

Іншим важливим напрямком є поглиблення міжнародного співробітництва та координації зусиль з метою зміцнення глобальної фінансової безпеки й це включає розробку спільних регуляторних стандартів, створення міжнародних платформ для обміну інформацією та досвідом, а також проведення спільних навчань і тренінгів для підвищення готовності до протидії фінансовим кризам. Також важливо дослідити ефективність чинних міжнародних організацій та ініціатив у цій сфері та розробити рекомендації для їх покращення, щоб вони могли більш ефективно реагувати на сучасні геополітичні виклики.

Література

1. Mazarr M. Rethinking Risk in National Security: Lessons of the Financial Crisis for Risk Management. Palgrave Macmillan. 2016. 255 p.
2. Taplin R. Managing Cyber Risk in the Financial Sector. Routledge. 2018. 196 p.
3. Bian C. National Security Review of Foreign Investment: A Comparative Legal Analysis of China, the United States and the European Union. Routledge. 2021. 272 p.
4. Likarchuk N., Velychko, Z., Andrieieva O., Lenda R., & Vusyk H. Manipulation as an element of the political process in social networks. *Cuestiones Políticas*. 2023. № 41(76). P. 769-779.
5. Poltorak A., Volosyuk Y., Tyshchenko S., Khrystenko O., Rybachuk V. Development of directions for improving the monitoring of the state economic security under conditions of global instability. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2023. №. 2 (13 (122)). P. 17–27.
6. Мунько А. Ю. Кібербезпека як складник політики фінансової безпеки держави. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2023. № 7. URL:

<https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2023-7-02-09/2023-7-02-09> (дата звернення: 25.05.2024)

7. Likarchuk N., Andrieieva O., Likarchuk D.; Bernatskyi A. Impression marketing as a tool for building emotional connections in the public administration sphere. *Studies in Media and Communication*. 2022. № 10 (1). P. 9-16.

8. Рижкова А. Роль та місце фінансової безпеки в системі зміцнення економічної безпеки держави. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. № 3 (67). С. 56-61.

9. Richardson H. *Economic and Financial Aspects of Social Security: An International Survey*. Routledge. 2024. 270 p.

10. Петрук О. М., Костишин Ю.С. Механізм митного контролю в системі забезпечення фінансової безпеки держави. *Accounting & Finance/Oblik i Finansii*. 2020. № 88. С. 93-102.

11. Перегуда Ю. А., Вдовенко Н. М. Вплив тіньової і поведінкової економіки на адаптацію фінансових інструментів сталого розвитку та фінансової безпеки держави. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. 2024. № 40. С. 273-279.

12. Забаштанський М., Ломонос Р., Ломонос Р. Роль державно-приватного партнерства в забезпеченні фінансової безпеки держави. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 1 (33). С. 114-122.

13. Kalinichenko O., Lesyuk V. Assessment of the Financial Security Level of Ukraine. *Science and innovation*. 2021. № 17.6. P. 3-12.

14. Brusakova O., Yefremov A., Riazantseva I. Implementation of state policy in the field of economic security of the state: administrative and legal aspect. *Journal of law and political sciences (JLPS)*. 2022. Vol. (33), issue. P. 370- 382.

15. Smith S. A. *Tale of Two Economies: A New Financial Operating System For the American Economy*. Independently published. 2023. 136 p.

References

1. Mazarr, M. (2016), *Rethinking Risk in National Security: Lessons of the Financial Crisis for Risk Management*, *Palgrave Macmillan*, London, UK.
2. Taplin, R. (2018), *Managing Cyber Risk in the Financial Sector*, *Routledge*, Milton Park, UK.
3. Bian, C. (2021), *National Security Review of Foreign Investment: A Comparative Legal Analysis of China, the United States and the European Union*, *Routledge*, Milton Park, UK.
4. Likarchuk, N., Velychko, Z., Andrieieva, O., Lenda, R. and Vusyk, H. (2023), "Manipulation as an element of the political process in social networks", *Cuestiones Políticas*, vol. 41, no. 76, pp. 769-779.
5. Poltorak, A., Volosyuk, Y., Tyshchenko, S., Khrystenko, O. and Rybachuk, V. (2023), "Development of directions for improving the monitoring of the state economic security under conditions of global instability", *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, vol. 2 (13 (122)), pp. 17–27.
6. Munko, A. Yu. (2023), "Cybersecurity as a component of the state's financial security policy", *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: pravo, publichne upravlinnia ta administruvannia*, vol. 7. available at: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2023-7-02-09/2023-7-02-09> (Accessed 26 May 2024)
7. Likarchuk, N., Andrieieva O., Likarchuk D. and Bernatskyi, A. (2022), "Impression marketing as a tool for building emotional connections in the public administration sphere", *Studies in Media and Communication*, vol. 10 (1), pp. 9-16.
8. Ryzhkova, A. (2022), "The role and place of financial security in the system of strengthening the economic security of the state", *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, vol. 3 (67), pp. 56-61
9. Richardson, H. (2024), *Economic and Financial Aspects of Social Security: An International Survey*, *Routledge*, Milton Park, UK.

10. Petruk, O. M. and Kostyshyn, Yu.S. (2020), “The mechanism of customs control in the system of ensuring the financial security of the state”, *Accounting & Finance/Oblìk ì Finansì*, vol. 88, pp. 93-102
11. Perehuda, Yu. A. and Vdovenko, N. M. (2024), “The influence of the shadow and behavioral economy on the adaptation of financial instruments of sustainable development and financial security of the state”, *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, vol. 40. pp. 273-279
12. Zabashtanskyi, M., Lomonos, R. and Lomonos, R. (2023), “The role of public-private partnership in ensuring the financial security of the state”, *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, vol. 1 (33), pp. 114-122
13. Kalinichenko, O. and Lesyuk, V. (2021), “Assessment of the Financial Security Level of Ukraine”, *Science and innovation*, vol. 17.6, pp. 3-12
14. Brusakova, O., Yefremov, A. and Riazantseva, I. (2022), “Implementation of state policy in the field of economic security of the state: administrative and legal aspect”, *Journal of law and political sciences (JLPS)*, Vol. 33, pp. 370- 382
15. Smith, S. A. (2023), *Tale of Two Economies: A New Financial Operating System for the American Economy*, *Independently published*, Chicago, USA.

Стаття надійшла до редакції 31.05.2024 р.